

Skellefteå-jordbruk.

Häggbom, Helmer

12 B Br.

Skellefteå-jordbruk.

Med glädje och tacksamhet hafva vi norra Västerbottens jordbrukare här att anteckna detta år som ett synnerligen godt gifvande arbetsår med skörden från jorden. Härtill kommer den rika extra skogsskörden af lingon, som uti ej obetydlig grad ökat vårt ekonomiska välbefinnande och därmed gjort oss glada och blissliga.

Då det börjar blifva ladufullt, kommer ju så lätt tanken på en att vilja bjuda till sträfva efter att få behålla samt om möjligt äfven söka öka det materielt goda. De gynnsamma nederbördsförhållanden samt gångna sommarens höga värme hafva väsentligast bidragit till det goda uppnådda resultatet. Dock — manne vi ej själfva jordbrukare här skulle kunna göra rätt mycket till för att för framtiden äfven uppnå ett godt årligt skörderesultat? Förvisso. — Oss allom är det väl känt, det bl. a. våra ljusa sommarnätter bidraga till, att våra sädesslag: korn, råg, hafre samt våra grässlåg här uppnå på strået en längd, som vi många gånger kunna finna vara öfver dubbla mot uti mellersta och södra Sverige.

Detta säregna naturförhållande bör därföre kraftigt mana oss till att söka lägga an på rika stråfoderskördar af grönfoder och gräs. Med

1912

svidande hjärta finna vi nu åter, hurusom under en följd af år från sydliga trakter hit anlände den ena hövagnslasten efter den andra, då det naturliga förhållandet borde tvärtom vara, att vi Västerbottningar skulle "exportera" af vårt hööfverflöd.

Vi måste nu därför först göra allvar med att inrikta oss på ett bättre ordnande med våra gräsvallar. Först således bort med alla gamla utvuxna "jagårdsvallar!" Plöjen under denna enastående gynnsamma höst upp dessa — kalken den jorden rikligt, och låt den se'n ett kommande år få bära grönfoder — med baljväxter uti, och hvarigenom det kött-, mjölk- och kraftgifvande fodermedel åt djuren erhålles. Ihågkommen ock, att tuflåteln (= jagården) lämnar ett dåligt och underhaltigt foder samt är och förblir **själfva härden för gräsmaskens kvarblifvande hos oss.** Vilja vi då nödvändigt behålla denna länsplåga här? Må det vara oss nog med — latmasken. Hvarföre förekommer då numera aldrig gräsmasken uti sydligare trakter af vårt land? Därföre, att tuflåtelvallarne där för länge sedan äro utrotade. Åter uti de gifvande klöfver- och timotejvallarne har gräsmasken ej något skydd för sitt varande eller vidare utveckling. Skola vi emellertid här komma till ett godt resultat med vår vallodling, då är första villkorét härtill att få ett eget godt fröutsäde. Klok och förständig därföre hos oss den jordbrukare, som årligen afsätter en allt större bit af sin bästa timotejvall till frö m o g n a d samt tröskar skörden så fort som möjligt — eljest tröska

småråttorna den gratis. — Härvid vinnes ett utsäde, mögnadt inom orten och med alla betingelser sålunda att väl trifvas och säkert lämna en god såddafkastning.

Ett annat skyddsäde än kornet måste vi också välja vid inläggning till vall. Vi gödsla i regeln alltid med för mycket färsk och obrunnen ladugårdsgödsel direkt före kornsådden — så denna för tjockt — kalka för litet samt begagna oss af för litet eller ingen superfosfat och kali för att kunna få en fullt strid och god kärna.

Har så den jorden före kornsådden varit öppen några år, och dessutom inträffar en regnsommar, då blir kornåkern fylld med tagge och ogräs — strået växer på längden, lämnar liggsäd, men kärnan blir klen och skrumpen. Kornsåddens ojämna nedalning (myllningsdjupet) vid bredsådden gör också att skördresultatet blir högst ojämnt och att vi därför skörda mest "efterråningen" eller de ax, som efter "Stöduregnet" och "Persmesoregnet" först kunnat börja gro och detta sedan vi dessutom i regeln lidit af en torr försommare. Mången gång blir afkastningen efter en tunnans utsäde två à tre fullgoda — men resten mer eller mindre omogen kärna (= "efterråningen").

Därföre — åtminstone en radsåningamaskin på hvarje byalag för att upphäffa dessa olägenheter, samt dessutom tunga bultar att väl packa jorden med för att hindra årsväxten att på försommaren "skin å".

Med radsådden vinner man förutom en myc-

ket stor besparing af utsäde — minst 10 proc. — äfven den fördelen, att alla sädeskornen vid nedmyllningen komma på samma djup eller på det behagliga fuktighetsdjupet mälta och gro samt växa och mata därför alla samtidigt, hvadan således vissheten om att för året här hos oss kunna verkligen erhålla en fullgod skörd af viktig och strid kärna för landtmannen blir den största.

Låtom oss taga ett ekonomiskt exempel. Ett byalag, inom hvilket f. n. utsås 200 tunnor vårutsäde, beslutar sig för att inköpa en radsåningsmaskin, som inom en vecka mer än väl skall hinna utså hela detta utsäde. Byalaget spar utsäde med en 10 proc., således 20 tunnor à 15 kr. pr tunna = 300 kr., skördar 8:e kornet fullmoget = 1,800 tunnor à kr. 15 = 27,000 kr. Frågas så: Har ett byalag råd till att för cirka 175 kr. inköpa för gemensamt bruk och behof en radsåningsmaskin, som det besparade utsädet nätt upp dubbelt betalar redan första året samt att inhösta en årsskörd för kr. 27,000, eller har det råd till att o. som vanligast nu sker: så korn och hafre på våren, skörda på hösten tagge och dålig halm samt kärna utan större prisvärde samt dessutom "kälabränna", men då vintern kommer fara till närmaste köpman och inköpa — rågsikt?

Litet hvar veta vi ock af egen erfarenhet, att med vår rådande bredsädd och alning erhålla vi — hvart sjunde, högst hvart femte år en hvad vi kalla god skörd — resten af åren tjäna vi utan lön mer eller mindre för både Lea och Rakel. Skola vi så nödvändigtvis lägga igen

vallen uti kornsådden, då kunna vi tänka oss göra detta, då vi hafva radsådden, ty emellan raderna kommer solljuset ned, uppvärmer markytan o. förhindrar där våra skuggälskande ogräs och först af dem taggen att vinna insteg och frodas eller med andra ord uti den radsådda säden kan gräsplantan finna trefnad. Blir så marken mellan raderna uppvärmd — blir också raden detta, sädesplantorna där växa fortare och tiden för mognaden kommer snarare. Skörden — en vecka förr eller snarare — betyder hos oss mången gång — ett godt år eller ett — missväxtår. Kommer så härtill, att uti raden den ena plantan kämpar med den andra om att upptaga näringen och ur hvilken fejd resultatet blir en hastigare utveckling af sädesplantorna och att den ena hjälper den andra att förhindra radens uttorkning; allt talar verkligt för men intet mot, att vi skola radså vårt utsäde. Så böra vi landtmän äfven här nu ädntligen börja "bruk hofve" och byarna hjälpa hvarandra att anskaffa till att börja med en radsåningsmaskin på hvarje by.

För att emellertid hafva full nytta af radsåningsmaskinen, fordras i första hand att hafva jorden väl redd. I den kokiga, klimpiga och med gödselhalm bemängda vårtegen, där gör radsåningsmaskinen ett mycket dåligt arbete och detta med rätta, ty han skäms å ägarens vägnar. Alla skola vi också därför alltid ihågkomma, att ju bättre jorden är redd desto bättre trifs plantan och frodas å tegen samt desto större är och blir förhoppningen

och vissheten om en god årsskörd. Det är och blir sålunda vår-landtmännens — första plikt emot oss själfva att söka för vår del förverkliga alla i vår hand stående möjligheter för att uppnå vårt mål — ladufullt af en god och verkligt god skörd, då skördetiden är öfver.

Jag nämnde nyss härofvan, att vi skola lägga oss till med bultar att packa jorden med efter sådden och jag har förene äfven påpekat, att vi i regeln hos oss lida af en torr försommare. Vi taga ett exempel. Lägg ett eller flera lass sand ute på snöfältet, hvarest se'n vår och sommarsolen blir i tillfälle att rikligt kunna gassa. Kasta om sandhögen på sensommaren, och du skall finna, att om ej rent af iskallen ligger kvar i botten af högen, skall dock i 99 fall af hundra åtminstone det vara så blött där högen legat, att om du sätter dig där, skall du själf få en god rotblöta. Huru då förklara fuktighetens kvarblifvande? Den lösa sanden har saknat förmågan, att låta fuktigheten afdunsta; hålen mellan sandkornen hafva så att säga lagt hinder i vägen för vattenpartiklarna att kunna sträfva uppåt. Den s. k. hårrörskraften har ej kunnat göra sig gällande. Låtom oss så draga slutsatsen ur detta exempel — omvänt vid vårt vårbruk.

Du packar lätt jordytan efter sådden med en mycket lätt bult. Denna bildar en tunn skorpa och uti hvilken just de flesta af sådeskornen ligga. Al-klon har måhända kunnat påta ner något korn djupare än denna skorpbildning, men de flesta har nog sådesalen blott mockat lite jord öfver. Inträffar det regn

7

eller blåst efter sådden, finna vi ock fältet mer eller mindre hvitt af sädeskorn. Den tunna jordskorpan, som den för lätta bulten bildat, afdunstar snart, jorden blir torr, men får ej någon fuktighetsnäring underifrån på grund af det lösa jordlagret, som ligger under och som ej af bulten berörts, ej äger förmåga att släppa igenom och bringa det afdunstande grundvattnet till jordytan. Nu är just ett af villkoren för groningsprocessen, att tillgång till fuktighet skall finnas. Försvinner denna, utan att snart ersättas, då försenas, hämmas eller förintas själfva groningsprocessen. Här fröet åter redan hunnit gro och jorden omedelbart uttorkar, då börjar plantan gulna och tvinna bort ("ärilen skin' å"). Därföre bulta jorden väl och glöm aldrig bort att först mälta utsäden för sådden. Goda och välställda bultar finnes det godt om i marknaden, men de kosta rätt mycket pengar. Hemslöjden bör ej åsidosättas. Gör dig därföre själf en 8-kantig bult och fyll den med sand och blir den på myrmark ändå för "jett", tag då barn och blomma i knä vid bultbestigningen. Efter bultningen gagnar det att fara öfver fältet med en mycket, mycket lätt harf. Den skrofliga jordytan afdunstar nämligen mindre lätt än den plana och jämna. Jag förutsätter än en gång för giltigheten af, hvad jag förene yttrat om radsådden, att jorden därvid skall vara djupt plöjd, väl redd och omsorgsfullt bearbetad i öfrigt. Ju djupare jorden är bearbetad, desto större näringsfält beredes rotsystemet och desto kraftigare och djupare ut-

vecklat blir detta och kommer så med sina rotspetsar allt närmare grundvattnets nivå. Vi skola ock därför väl uppmärksamma att ett kraftigt rotsystem gifver en fullgod planta eller att skörden ofvan och under jord städse stå uti ett godt förhållande sins emellan. Rötten skall sedan lämna vid sin förmultning mylla och växtnäring på nytt åt jorden. Således äfven där en god vinst för en djup-kultur.

Låtom oss emellertid återgå till ofvan gjorda yttrande om **bredsådden med kornet där som skyddsåde.**

Uti detta ogynnsamma kornskyddssåde skall så den alltid för tunnsådda blifvande gräskörden vegetera — slåss om näringen uti jorden med taggen, dorn samt rackarns svärmor i öfrigt — aldrig på hela sommaren — nere uti sin innestängda källarhåla få se solen eller smaka den lifgifvande värmen. Kommer så kring Lovisadagen tiden för kornskörden. Skyddsädet tages bort — den späda efterblifna gräsplantan blir fri — men får snart känna de sedvanliga frostnätterna kring Lovisadagen.

Gräsplantan fryser ner — ruttnar bort — se'n strö vi ut några frö på de kala fläckarna och vänta förhoppningsfullt på en god höskörd. På våren befinnes den igenlagda vallen vara än fläckigare än på hösten. Då rifva vi oss i skallen — och skylla på kälabrännan under vårvintern.

Skall därför — och detta måste vi nu alla på allt allvar bestämma oss för — våra gräsvalar blifva goda och riktgifvande — då skola

vi göra en omläggning af skyddsäde och igenlägga uti det väl gödslade, förkalkade grönfordret. Ju förr detta skördas, desto snarare får gräsplantan blifva fullt fri och under gynnsamma tidsförhållanden (juli-aug.) växa och kraftigt utveckla sig på strå och rot samt sålunda vid höstetid vara stark nog att kunna stå emot en möjlig ogynnsam höst och vintervinter, för att så med vårsolen åter vara pigg i stjerten. Då gör "kälabrännan" — gräsmasken sällskap, att snart vara ett minne blott. Få vi så ett eget timotejutsäde, undantagsvis torde klöfver blott mogna här, och se'n skola vi så en tio kg. timotej samt 5 kg. klöfver pr tunnland och härtill begagna oss af en "Klimax" gräsfrösåningsmaskin. En dylik borde finnas på hvarje byalag. Nätt upp lika viktig, som på ett hemman eller inom ett byalag radsåningsmaskinen är, lika så ock en fullgod gräsfrösåningsmaskin. Skall jag så för hand — måste allt vara vindstilla, men huru känslig jag dock är, ja om ock lika känslig som själfvaste en "Brattli'-Jonk", så komma dock hundra frö här, hundratals där i samma kifsa, blifva utan all nytta — ett onödigt ödslande med ett oftast dyrt inköpt utsäde —, och hindra fröna hvarandra dessutom att gro klumpsådda. Af vallafkastningen skall jag skörda en 5, oftast 10 år. Gäller således, och som jag förene sagt att själf skaffa sig eget åtminstone timotejfrö, men ock att på ett fullt praktiskt sätt utså detta på det sätt, att man får full nytta af alla gräsfröna. F. n. finnes ej någon mera praktisk gräs-

frösåningsmaskin än "Klimax". Vill man vara snål och så tunt med denna kan man, vill man så väl, går detta lika lätt för sig, men huru man än bär sig åt, vinnes dock det goda med denna maskin, att hvarje frö blir jämnt spridt öfver fältet, kommer till sin fulla nytta och lägger grunden till en jämn och tät vall, af hvilken ägaren både kan fordra och vara fullt medveten om att verkligen få skörda en fullgod skörd. Därför må vi hoppas, att den dag snart skall randas, då vi komma till ett målmedvetet arbete med hela vårt jordbruk här.

Under den gångna Mikaelihelgen hade jag besök af några dussin jordbrukare, som ville köpa timotej- och klöfverfrö för sådd den a höst. Detta vägrade jag dem få — på grund af den enkla sanningen, att klöfver skola vi aldrig så på hösten — timotej kan utsås på eftersommaren — men ej, "då man väntar den, som ock med käpp eller staf skall komma fram till Mikaelidag". Ett godt utsäde måste dock hafva före sig jorden väl bearbetad och i hög växtkraft.

Goda landtbruksredskap finnas det godt om i marknaden, samt äfven gödningsämnen att ersätta bristen af ladugårdsgödsel med och till komplettering af denna. Vår tid, rik på uppfinningar, har ej heller låtit jordbrukets förbättringsintressen vara otillfredsställda. Såsom seklens måhända mest epokgörande uppfinning torde därför kunna antecknas den, att ur luftens oändliga förråd kunna uttaga dess ena beståndsdel: **qväfvät**, binda detta ge-

nom elektricitetens hjälp vid kalken och därmed skapa det viktigaste och dyraste växtnäringssämnet *q v ä f v e t*, och genom växten därmed bereda föda åt djuren och människorna. Man vore frestad säga, att här föreligger ett resultat af det absoluta arbetet. Det nya växtnäringssaltet har fått namn *k a l k q v ä f v e*.

Redan 1845 hade engelsmannen Bents föreslagit att upphetta kol och kalk uti *qväfve* och att använda denna produkt såsom växtnäring. Många och stora olägenheter vidlådo dock de första försöksresultaten. Forskningarna fortsattes, resultaten blefvo allt bättre och till sist har det i våra dagar lyckats tvenne af våra egna stora svenska kemistforskare att kunna åstadkomma ett kalkqväfve, som i allo kan täfla med chilisalpetern och svafvelsyrade amoniaken, framställes prisbilligare samt dessutom har den stora fördelen af att vara en egen svensk arbetsprodukt. Det numera i marknaden utkomna kalkqväfvat är ej längre danmande ej heller frätande, enär kalken däri är öfverförd till karbonat och qväfveföreningarne däri hafva redan genomgått i hufvudsak samma omvandlingar, som eljest skulle ske i jorden eller, med andra ord, de återfinnas i form af urinämne eller amoniumkarbonat. Dessa ämnen utgöra som bekant de viktigaste beståndsdelarne i kreatursurin, hvars höga värde som gödningsämne hvarje landtman ju sedan länge känner. Det så omvadlade kalkqväfvat är ej längre svart och frätande utan hvitt till gråaktigt. Detsamma kan numera utsås strax före sådden och där så erfordras,

såsom hos oss, användas till öfvergådsling af vallar. Dess qväfvehalt är till följd af upptagande af ej obetydliga mängder vatten och kolsyra väsentligen lägre än det ursprungliga kalkqväfvets och ej högre än chilisalpeterns, hvadan jämförande försök emellan dessa äro lätta att göra. Kalkqvävet håller en cirka 60 proc. kalk, hvadan det är (Löfångersbor och Burträskare!), särskildt lämpligt å kalkfattig jord. Dess verkan är mindre hastig än chilisalpeterns, **men fortgår under hela växtperioden och har därför starkare efterverkan.** Det urlakas långsammare, när det är fuktigt och goda resultat hafva erhållits genom att blanda kalk-qvävet med de andra, de viktigaste näringsämnen: fortforsyra och kali. Med superfostfat får dock detta näringsämne ej direkt blandas.

I regeln bearbeta vi här för litet jorden. Vi glömma så gärna bort och jag upprepar det därför åter — att ju bättre såbädden är redd för växterna, desto bättre trifvas dessa uti jorden och att därmed blifva förhoppningarna om god skörd större och vissare. Bäst därför här att utså hvarje gödningsämne för sig och gifva jorden en harfning efter hvarje sort. — Jordbrukare här, som vilja formera närmare bekantskap med detta vårt moderna jordbruks viktigaste tekniska hjälpmedel, de ha att vända sig till "gödselgubben" i sta'n. — —

Huru gick det med inledningsvis berörda höexporten härifrån? Skall blifva en verklighet sedan vi enats om att efter förutgifna "recept" införa en bättre, klokare och ekonomiskt mera

vinstgifvande omläggning af vår vallodling samt en förståndigare användning däraf vid utfordringen af våra kreatur. Tänken själfva efter, jordbrukare — hvad blir det ekonomiska resultatet exempelvis under denna vinter, om lågt taget efter gamla ritualen ett kokreatur pr dygn gifves 2:ne lispund hö = 1,80 kr., samt lämnar i medeltal 2:ne kannor mjölk pr dyng med ett genomsnittspris af 25 öre pr kanna? Jo, en direkt förlust af 1,55 kr. på djur och dag, om nu "affallet" skall beräknas motsvara värdet af skötseln, djurets amortering m. fl. utgiftsposter. Därföre först och sist: en billigare och förståndigare utfordring af våra mjölkdjur. (En förståndigare äfven för den andra fänaden skulle ej heller skada. Därföre — ej hösäcken under nosen af hästen för hvarenda gång denne skall stanna! Det är detsamma som om vi själfva skulle gå med smörgåsen i hand dagen i ända.) Utfordringskonsten består blott uti att söka med prisbilligaste utfordring nå största ekonomiska vinstutbyte. Denna kunskap gifva oss våra **kontrollföreningar** samt våra — kvinnliga studieresor. Landtmän, bilden kontrollföreningar!

Må nu därföre snara målet för vår orts jordbruk blifva: Allt större årsskördar af hö, grönfoder och rotfrukter samt åt Helsingland med alla jегårdsvallar. Med allt större årsskördar kommer föda åt flere djur, med en större kreatursbesättning rikligare tillgång på gödsel, härmed åter rikare stråfoder och rotfruktsskördar och dämed föda åt en alltmera ökad kreatursstam. Goda gödselmaskiner hafva vi uti

våra svin. Huru låg ståndpunkt intager sorgligt nog ej svinafveln hos oss! Kan det ej gräma hvarje vår jordbrukare innerst uti hjärteroten, att vårt Västerbotten skall årligen blifva af med flere hundratusen kronor enbart på "importen" af s. k. skånska grisar! Svinaktigt — i sanning sorgligt! Tysk potatis importerar i regeln här i stora massor till öfre Norrland. Behöfva vi detta?

Undertecknad gjorde här ett profförsök att sätta potatis i medio af juli månad och har redan skördat potatis af en karlknytnäfves storlek. Detta bevisar, att vår växttid räcker till fullo till.

Vi Västerbottningar med vår jungfruliga myrmark — vi kunde förvisso producera föda åt en million medborgare, blott vi vilja rycka upp vårt efterblifna jordbruk och aftvinga jorden genom **en djupkultur** mångdubbelt större skördar af de växter, som våra säregna klimatolaga förhållanden mana oss till att odla och dessa äro ej få. Dock, för ernående af stora och rika skördar förblir emellertid en af de allra viktigaste faktorerna: tillgång här på billig qväfve gödsel, förutom af kalk, fosforsyra och kali. Ett billigt qväfve föreligger f. n. uti förene berörda och i marknaden nytkomna kalkqväfvets.

Jordbrukare! Låtom oss aldrig glömma bort, att grundvillkoret och betingelsen för det vår jordbruksekonomi skall blifva god och årligen bättre, dessa äro för oss att undvika ouödigas kontanta utgifter, men sträfva efter att uttaga ur jorden de skördar, som bäst

passa för en hvars speciella hushållsekonomi. Här köpa vi gräsfrö fast än vi i de flesta fall kunna själfva framställa det bästa och billigaste. Vi köpa stora kvantiteter foderkakor och fodermjöl, då vi genom baljväxtodling (sandärter, vicker, klöfver) ur egen jord kunna uttaga samma fodernäringsämne och genom en förståndig sädesodling åtminstone i första hand frambringa, hvad eget folk och fänad behöfver. Rågmjöl köpes i stora poster. Österbotten är sedan medeltiden känt att vara en härlig rågbod. Här hos oss går rågen till förträffligt, och byakvarnarna vänta blott på arbete.

Hvad emellertid vidkommer konstgödseln kan numera jordbruket här lika litet undvara denna, som jordbruket kan undvara industrien eller tvärt om, men hvad vi jordbrukare äga och kunna framställa på egen torfva, det skola vi först tillvarataga. Jag tänker ock då särskildt på, huru illa vi i regeln hafva det ställt med ett tillvaratagande af vår gödsel; ladugårdar och stall sällan cementerade och tillgång på torrt torfströ och torfmull i regeln dåligt och ströet undermåligt.

Byalag, anlägggen gemensamt andelstorfströfabriker och ströet blir rikligast, bäst och billigast för alla och en hvar. Huru rikt skall ej vårt land kunna en gång blifva, då det f. n. är så rikt som det är. Vi, dess jordbrukare, hafva än råd till att på grund af ett bristande tillvaratagande af gödseln landet rundt om åsanka fäderneslandet en årsförlust af 50 mill. kronor.

Landtmän, må vi alla med kraft och energi arbeta för att nedbringa och borttaga denna nationalförlust — och förvisso skulle vi se'n hafva god råd till att af denna vinst underhålla en stark flotta till framtida värn för vår sekelärfda själfständighet. Sunnatvinden bådär i våra dagar om tillkomsten för oss af en tyngande jordvärderingsskatt. Godt om staten måste därmed fylla den genom tullarnes borttagande och det blifvande lokala veto-"alkoholet" uppkommande budgetbristen, om vi en hvar då hade jordafkastningsförmågan uppbragt till största möjliga, eller måhända då det blifvande räddningsmedlet att söka hindra den nyuppgillrade sociala rättfällan att därmed kunna fånga äfven jordägarerätten, åt framtidssocialiststaten.

Till sist vill jag uppmana hvarje husfader, att låta vid den dagliga husbönen inrymma såsom sista vers följande jordbrukspsalms:

Tag till vara allt det blöta
 Packa gödseln hvarje dag
 Bruka torr och riklig röta
 Det är gödsellärans lag.
 Gödseln uti stora hopar
 Bringa jorden kraft och must,
 De små luckra gödselhopar
 Bringa ägar'n blott förlust.

Skellefteå, Mikaeli-tiden 1911.

HELMER HÄGGBOM.

Ultuna-Agronom.

E. H. Häggbom,

— Ultuna-Agronom —

Rikst. 56. — Skellefteå. — Rikst. 56.

Innehar gödselnederlag för: **Skånska Superfosfat- och Svafvelsyrefabriks A.B., Helsingborg och Limhamn; Stockholms Superfosfatfabriksaktiebolag, Stockholm och Göteborg; Aktiebolaget Svenska konstgödnings- o. svafvelsyrefabrikerna, Malmö; Konstgödningsfabriksaktiebolaget i Landskrona** och rekommenderas dessa fabrikers förstklassiga fabrikat af kontrollerad konstgödsel.

E. H. Häggbom,

Rikst. 56. — Skellefteå. — Rikst. 56.

Riksbankens ombud; förmedlar bl. a. borgenslån på 5 och 2 $\frac{1}{2}$ år, afsedda som jordbrukslån samt inteckningslån uti jordbruksfastighet.

E. H. Häggbom,

Rikst. 56. — Skellefteå. — Rikst. 56.

Förmedlar såsom Hushållningssällskapets kretsafdelningsordförande egnahems- och nyodlingslån m. m.

E. H. Häggbom,

Rikst. 56. — Skellefteå. — Rikst. 56.

Riksförsäkringsanstaltens ombud; förmedlar försäkringar m. m. för vår **fiskeribefolkning.**

Landtmän!

Låt nu vara, att Eder stadsinkomst blir genom östra eller vestra tullen, sätten dock alltid rakaste kursen till min affär, hvarest förutom ett godt bemötande, **präktiga stallar, egen ingångskammare**, äfven ett synnerligen rikhaltigt lager af landbruksredskap bl. a. väntar Eder.

E. H. Häggboms Landbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Byalag!

Bilden redskapsföreningar och slån Eder tillsammans vid inköp af foderkakor, hafre frö, konstgödsel, mjöler m. m.

Vänden Eder äfven alltid till fackmän då I gören Edra **inköp!**

Utan radsåningsmaskin och gräsfrösåningsmaskin blir ingen fullgod skörd. Gören därför gemensamma inköp för byalagens räknning af dessa maskiner hos

E. H. Häggboms Landbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Partiförsäljning af Byggnadsmateriel,

(Cement, dref, filt, metaller, räls, spik, stångjärn, spadar, skyfflar, sträckmaterial till hvalf, broar m. m.)

E. H. Häggboms Landbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Partiförsäljning

och **inköp** af landtmannaproduktcr däribland
lingen och blåbär hos

**E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- &
Maskinaffär. Rikst. 56.**

Primus-Separatorn

är bland separatorer med fjädersystemet den
i alla afseenden bästa och förnämsta och säl-
jes därför uti

**E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- &
Maskinaffär. Rikst. 56.**

Jordbrukare!

Ingen af Eder är numera så oförständig, att
han afverkar hästhofven efter den inköpta
skon, utan denna afpassas efter hofven. Nätt
upp ett liknande förhållande är det vid in-
köp af **separatorer**. En separatorotyp kan ej
passa för alla ladugårdar. Vid bestämmande
af separatorsorten får man därför taga mån-
ga faktorer med i räkningen, såsom koantalet,
söt- och skummjölakens användning m. m.

F. n. puffas vidt och bredt uti våra tid-
ningar om "Diabolo"-separatorn. Tio års
hållbarhetsgaranti utlofvas. Hvem vet, om
fabriken finnes efter 10 år eller om försälja-
ren då står på egna ben? Hvar då återfå

pengarna? Allt hvad som hafs, skafs och om
ej annat slå halsjäderlagren alltid fel om
några år. Således allt en ren bluff. Och i
öfrigt är det synd och skam draga "Diabolus"
d. v. s. en "Hornpell" in uti eget hem. Klokt
och förständig därför den, som vid köp af
separatorer går dit han kan få välja bland ett
tjugotal af olika separatorer d. v. s. här uti

**E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- &
Maskinaffär. Rikst. 56.**

Jordbrukare!

De af Eder, som äfven detta år önska er-
hålla ett fullt prima spannmåls- och gräsfrö-
utsäde, torde i god tid inlämna till mig sina
rekvisitioner. Ihågkommen äfven att jag in-
nehar ett rikhaltigt sorteradt lagar af konst-
gödsel, på det äfven I jordbrukare, som än-
nu ej tillhören våra organiserade landtman-
naföreningar, mån erhålla en fullt tillförlit-
lig uppgift på, huru mycket, när och hvilka
gödningsämnen I skolen använda för Edra
inköp.

**E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- &
Maskinaffär. Rikst. 56.**

Vältar.

De efterfrågade handsmidda Vickholmska
stålplogarna, F. Isbergs i Bursiljum välkända
dito och Lindholms i Gärdsmark jordyxor stän-
digt på lager uti

**E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- &
Maskinaffär. Rikst. 56.**

Angmaskiner!

Angpannor, lokomobiler, fotogén- och benzinmotorer, hyfvelmaskiner, kvarnverk, kvarnstenar samt kvarnutensilier, cirkeltrissor, ramsågblad, oljor, trassel, remmar o. utensilier i öfrigt till sågverksindustrien. Symaskiner, skrifmaskiner, spisar, tvättmaskiner, vridmaskiner, centrifuger och utensilier för tvättindustrien, velocipeder m. m., uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Slättermaskiner m. m.

Mc Cormic, Osborne, Västerås nya, Wiking, Herkules m. fl. på lager. Nu gäller det, hvilken sort, som faller Eder landtmän bäst i smaken?

Mc Cormic, Osborne samt Deering tillverkas numera i Norrköping, hvadan äfven dessa slättermaskiner sålunda äro svenskt fabrikat. Fabrikens verkmästare har besökt min firma med begäran till mig att öfvertaga fabrikens försäljning. Min fråga blef därför: Hvilken af dessa maskiner sätten I tillverkare främst? Svar: "Mc Cormic" — Osborne och Deering anse vi sedan fullt jämgoda. — För att som vanligt hafva det bästa, valde min firma helt naturligt Mc Cormic samt Osborne. Slå 200 tunnland med Deering — och han skall börja släka i lager och gångar. Deering är lättgående, men minst hållbar.

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Ett hundratal

hemmansdelar, naturskönt, friskt och sundt belägna ofvan Skellefteå vackra stad och på några minuters väg från järnvägsstationen säljas på synnerligen goda och förmånliga villkor inom den blifvande förstaden Eriksberg därstädes. Ägostyckningarna passa enastående väl för egna hem utan eller i förening med mindre jordbruk. Någon kontant köpeskillingslikvid ej behöflig. Äfven andra förmånliga afbetalningsvillkor underlätta ock köp. Närmare upplysningar genom ägaren

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Löfångersbor, Burträskare m. fl.

Jordbrukare inom Eder socken, hvilka önska inköpa prima jordbrukskalk, torde med adra första därom göra anmälan hos

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

P. S. Vatten hafven I själfva nog godt om, hvadan det är alldeles onödigt köpa släckt kalk samt därmed kosta äfven frakt på vatten långväga ifrån.

Slåttermaskinsknifblad,

till Osborne, Västerås, Wiking, Herkules, Tor, Palmkrantz samt Deereing och den mindre förekommande Rottneros slåttermaskin i parti och minut uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Gräsligt stor höskörd

kan den jordbrukare påräkna, som på våren genom en ängsharfning borttager "fönna" från förra årets växtlif och hvarigenom den lifgivande solen förr kan påbörja årets växtarbete.

Förutom ängsharfven bör hvarje byalag snart bestämma sig för en radsånings- samt en gräsfrösåningsmaskin.

Största urval af äfven dessa redskap uti
E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Separatorer.

För ingen landtman torde det numera vara obekant, att de bästa separatorer och i förhållande till sin stora skunningsförmåga de billigaste äro **Primus** och **Tor**, ej heller att de mest solida och bästa tröskverk, hästvandringer och halmskakare levereras af Kallingeverken (Kockums Järnverksmagasin).

Lager häraf uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Torkrior, Landtmän!

Sorgligt nog äro de täckta hässjorna mer och mer omodärna vordna och — bastutorkningen af säden hos oss allt mer öfvergifven. Dessa bägge visste dock våra förfäder vara kraftigast medverkande till sädesskördens bevarande och goda tillgodogörande under bergningsogynnsamma år.

Hvad är då att göra, jordbrukare? Slå
eder tillsammans och inköp af mina torkrior
från Hultsbruk.

Viljen I åstadkomma ett vackert och godt
årskornmjöl — sätten då Eder snarligen i för-
bindelse med

**E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- &
Maskinaffär. Rikst. 56.**

Kylan.

Knäpper den till här snart igen, gör en hvar
nog klokt uti att omgående från undertecknads
affär förskaffa sig någon af kakelugnsinsat-
sorna "Glöd", Blixt, Tor eller annan vedspa-
rande dito, samt fotogénkaminen "Ideal", os-
fri och hvaraf redan öfver 500,000 st. äro i
bruk — dock ej alla i Skellefteå.

**E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- &
Maskinaffär. Rikst. 56.**

Mek. Manglar,

symaskiner, sticksmaskiner, tvättmaskiner,
skrifmaskiner, pumpar, sprutor, (Byalag! Obs.
**behovet af att inom hvarje by hafva en brand-
spruta!**) Lastvagnar, hjul, vagnaxlar, ved-
huggningsmaskiner m. m.

Torfströrifvare (för hand och dragkraft)
hästvandringar b. a. Kallinge välkända till-
verkning samt afloppssilen Hygiea, som ej
bör saknas i hemmen inom stadens vattenled-
ningssystem samt fotogénkök uti

**E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- &
Maskinaffär. Rikst. 56.**

”Skyddsängelen”,

patenterad i de flesta kulturländer, skyddar lif och egendom mot eld-, kolos- och gasförgiftning samt eldsläckningsapparaterna **Kustos** och **Snabb**, hvilka apparater således ej skola saknas uti något hem där man är rädd om lif och lem samt egendom — säljas uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Byalag!

Anläggning samt modernisering af mindre såg- och kvarnverk verkställes med hjälp af fullt teoretisk och praktiskt bildade fackmän genom

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Fotogénförbrukare!

Vid Edra behof af fotogén, ihågkommen då först och sist undertecknad aktiebolag, som detta år äfven för fotogén till härstädes aldrig anade priser och tack vara hvilket konkurrerande bolag måst fälla ner priserna från sina förene årsstigande försäljningspriser.

Vi föra förutom Indian Refined Comp:s Water White äfven österrikisk fotogén samt den bästa sorten, som världsmarknaden har att bjuda på, **Ren Pennsylvania Water White Astral.**

**Norra Västerbottens Landtmannafyls-
oljeaktiebolag.**

Plogar,

Ideal-harfvar, fjäderharfvar, rullharfvar, rad-såningsmaskiner (Radix, Fenix, Nya Wasa, Helis, Linea m. fl.) Gräsfrösåningsmaskiner, Roffrösåningsmaskiner, Tröskverk, hästvan-dringar, **kastmaskiner**, äkta Walla, **halmskärare**, rofskärare, torfrifvare, potatissorterare, Slättermaskiner (**Mc Cormic**, Osborne, **Västerås nya**, Wiking, Herkules m. fl.) Hjulräfsor, handräfsor (ny patent), Separatorer, en mång-fald sorter från de bästa till de sämsta såsom Diabolo, Mundus à 15 kr. m. fl. Stålkärnor, tråkärnan Qvick, Mjölksilar, mjölkmaskiner, smörfärg, ostlöpe samt mejeriutensilier och landbruksredskap i öfrigt uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Flaggor

af extra prima örlogsduk, s. k. kronduk, pres-senningar, oljekläder, markiser, persienner, ta-peter m. m. till salu hos

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Fotogén-kök,

bakugnar, kafferostare, strykugnar, spisar, tvättapparater för eldning med petroleum, me-kaniska manglar, fönsterglas, harfvar af olika slag och typer, radsåningsmaskiner (Radix, Tule, Skandia, Helice, m. fl.), gräs- och roffrö-såningsmaskiner, slättermaskiner (**Osborne**,

Mc Cormic, Herkules, Wiking, Wästerås m. fl.) Ett rikhaltigt lager af olika **separatorer**, däribland äfven den mycket omannonserade "Diabolo", om mot förmodan någon numera skulle vilja hafva denna separator. **Torfströrfvare** samt i öfrigt alla slag af landtbruksredskap och mejerimaskiner till salu uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Kassaskåp

från Hagelius Kassaskåpsfabrik, Gefle, säljes af undertecknad.

Som ett godt bevis på dessa kassaskåps utmärkta förmåga att kunna motstå värme må nämnas, att vid en företagen profeldning med 8 famnar björkved kring skåpet lära efter experimentets slut tvenne innestängda katter rent af — frusit ihjäl. Så berättas; dock ej uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Asfalttjära

Antimon, Babbits, Bly i tackor, Cement, Gaskoppar, Stångtenor, Zink i tackor, Zinkplåt, Rör, Räls, Gjutgods, Blyplåt, Linoleumtjära, Järnplåt, refflad-, galv-, svart tak-, Vinkel- och T-järn, stångjärn, (Martin), stångjärn (Lacachire), Byggnadsjärn Bleckplåt, Träkol, Cokes, Dref, Röd f ä r g i parti hos

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Oljor.

Cylinder-, maskin-, motor- och separator. Största lager uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

OBS.! Min speciella **hyfvelmaskinolja**, som ej stelnar vid 40 graders kyla.

Fotogén- och Bensinmotorer

från 1 effektiv hästkraft till 10,000.

Avance råoljemotorer

till dato oöfverträffade, säljas till förmånligaste pris uti undertecknads affär.

För det ej någon må blifva vid inköp och val villrådig om motorsort, skola vi blott bland mångfaldens mångfald af amplaste vitsord dock blott utplocka några härifrån vårt eget län:

Afskrift af afskrift.

Umeå Flottningsförenings Kontor.

Umeå den 3 nov. 1911.

Avance-Agenturen, Uppsala.

På begäran få vi härmed intyga, att den Avance-motor, som vi inköpt från J. W. Svenssons motorfabrik i Stockholm och insatt å ångslupen Elfven, fungerat till full belåtenhet under sommaren.

Motoren har varit i gång hela dygnet och aldrig stannat på grund af fel i motorn.

Vid fråga om stationär motor skola vi äfven hänvända oss till Eder.

Högaktningsfullt
Umeå Flottningsförening.
g:m A. G. Elfstadius.

Motorns styrka 12 hkr.

Rätt afskrifvet intyga:

Emil Falck. Herm. Dennemark.

Vidimeras:

K. E. Westerlund. K. R. Svenonius.

Afskrift af afskrift.

Avance-Agenturen, Uppsala.

Härmed intygas, att den Avance-motor, som levererats till Härnö lotsplats från J. W. Svenssons motorfabrik, Augustendahl, Stockholm, under den tid den varit i gång, både i storm och sjö samt i vackert väder, densamma alltid fungerat till vår fulla belåtenhet.
Motorns styrka 6 eff. hkr.

Hernösand den 14 nov. 1911.

Å lotspersonalens vägnar:

sign. J. A. Sundvall,

Öfverlots.

Rätt afskrifvet intyga:

Emil Falck. Herm. Dennemark.

Vidimeras:

K. E. Westerlund. K. R. Svenonius.

Afskrift af afskrift.

Holmsunds Aktiebolag.

Holmsund den 1 nov. 1911.

Avance-Agenturen, Uppsala.

På begäran få vi härmed meddela, att den Avance-motor, som vi bekommit från J. W.

Svenssons motorfabrik, Augustendahl, Stockholm af årets modell fungerat utmärkt under hela seglationstiden (maj—nov.) och under en del af sommaren varit i oafbruten gång i 3 veckors tid, natt och dag, utan något som helst fel i gången. Motorns styrka är c:a 90 hkr.

Som ofvan

Holmsunds Aktiebolag.

sign. Olof W. Schüssler.

Rätt afskrifvet intyga:

Emil Falck.

Herm. Dennemark.

Vidimeras:

K. E. Westerlund.

K. R. Sveonius.

E. H. Häggbom,

Rikst. 56. — Skellefteå. — Rikst. 56.

Partiförsäljning af: **Asfaltpapp**, (tak och förhrydnings-), **Asfalttjära**, Falu rödfärger, vitriol m. m.

Advokat Bertil Magnet,

Auditör och Juris Kandidat,

postadress Umeå,

Rikstelefon 117,

utför rättegångar och rekommenderas han af mig, Helmer Häggbom, såsom enastående duglig, rätt-tänkande och god advokat, men i öfrigt rekommenderar han sig bäst själf genom sitt alltid fullt vederhäftiga och sakrika försvarsarbete.

Fiskeribefolkningen

inom Västerbotten köper förmånligast alla slag af garn, ryssjor och skötar samt alla fiske-riutensilier i öfrigt billigast uti undertecknads affär, hvilken öfvertagit ensamförsäljningen för Fisknätfabrikens Danmark, Helsingör, världsberömda fiskeriredskap.

Högsta priset för saltströmming betalas ock uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

Maskiner

för träarbetning, plåtslageri, läderbearbetning, smidesarbeten, samt i öfrigt för alla slag af handtverksindustriellt uti

E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- & Maskinaffär. Rikst. 56.

E. H. Häggbom,

Rikst. 56. — Skellefteå. — Rikst. 56.

säljer J. Dahlander & Co. Tapetfabriks A.-B.:s i Göteborg förstklassiga tillverkningar af tapeter, markiser, persienner, pressenningar, oljekläder, flaggor, tält, hästtäcken m. m.

E. H. Häggbom,

Rikst. 56. — Skellefteå. — Rikst. 56.

Partiförsäljning af: Utsädesspannmål, utsädesfrö, foderhafre, jordnötskakor, bomullsfrökakor, rapskakor, linfrökakor och linfrömjöl, fodermjöler, mjöler o. kolonivaror m. m.

Skogsägare och virkesstämplare!

Vill Du naturlig väg till verklig inkomst veta
Se här dess första bud: arbeta, arbeta, streta!
Att alla grannar uti byn och byar rundt
omkring

Samla, ena till gemensam skogsförsäljnings-
ring.

P. S. Närmare råd och upplysningar här-
vid lämnas beredvilligt af

Helmer Häggbom,

Hushållningssällskapets kretsafdelningsordf.
för Skellefteå socken.

Huskvarna Vapenfabriks A.-B.

intager bland våra svenska fabriker ett ena-
stående högt och stort namn. Svenska armén
jänte telegrafverket och postverket använda
enbart fabrikatets cyklar.

Inom norra Västerbotten har understecknads
affär öfvertagit ensamförsäljningen däraf.
Återförsäljare antagas.

Bland fabriken's förstklassiga artiklar må
framhållas förutom velocipeder, jaktgevär,
spislar, stickmaskiner och symaskiner.

Försäljning häraf inom norra Västerbotten
uti

**E. H. Häggboms Landtbruksredskaps- &
Maskinaffär. Rikst. 56.**

